

Aprobat în ședința Guvernului din _____2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

AVIZ
la proiectul de lege privind acordarea suportului financiar unic
participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl,
la 40 de ani de la catastrofă
(inițiativa legislativă nr. 88 din 20 martie 2026)

Guvernul a examinat proiectul de lege privind acordarea suportului financiar unic participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, la 40 de ani de la catastrofă, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 88 din 20 martie 2026) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în conformitate cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova și cu art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

Sub aspectul intenției de reglementare, proiectul de lege a fost elaborat în scopul acordării unui suport financiar unic în valoare de 2 000 de lei participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, în contextul împlinirii a 40 de ani de la catastrofa nucleară.

Totodată, se constată că statutul juridic al cetățenilor care au participat la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, drepturile și garanțiile economice și sociale ale acestora sunt reglementate de Legea nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, de Legea nr. 121/2001 privind protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, precum și de alte acte normative.

Astfel, potrivit art. 2¹ din Legea nr. 121/2001, persoanele cu dizabilități a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, persoanele care s-au îmbolnăvit și au suferit de boală actinică sau au devenit încadrate în grad de dizabilitate în urma expunerii la radiații ionizante în cadrul experiențelor nucleare, al avariilor nucleare și al consecințelor acestora la obiective atomice civile sau militare în timpul îndeplinirii serviciului militar ori special, precum și membrii familiilor participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl decedați, beneficiază anual de un ajutor material în valoare de 1 000 de lei, cu ocazia zilei comemorării victimelor accidentului nuclear de la Cernobîl, marcată la data de 26 aprilie.

Mijloacele financiare sunt achitate până la data de 26 aprilie, prin transfer pe cardurile bancare ale beneficiarilor sau prin intermediul oficiilor poștale, în funcție de modalitatea selectată și disponibilă în cadrul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay).

În altă ordine de idei, potrivit calculului Casei Naționale de Asigurări Sociale, costul implementării proiectului, pentru categoria de beneficiari menționată, va necesita alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat în valoare de circa 3 056,8 mii de lei (1 519 beneficiari x 2 000 de lei + 18 800 de lei cheltuieli bancare = 3 056 800 de lei).

Potrivit autorilor proiectului de lege, cheltuielile urmează a fi acoperite din contul transferurilor de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat.

În acest sens, se remarcă că resursele bugetului de stat pentru anul 2026 au fost repartizate pentru politici și angajamente deja asumate, inclusiv pentru măsuri sociale, conform Legii bugetului de stat nr. 322/2025, iar aprobarea unor inițiative suplimentare, neacoperite financiar, va determina inevitabil majorarea transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Prin urmare, se constată imposibilitatea promovării proiectului de lege având în vedere prevederile art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova, care stabilesc că nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare, precum și prevederile art. 17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, care stipulează că, pe parcursul anului bugetar în curs, nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la majorarea cheltuielilor bugetare dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.

Complementar, Guvernul informează că una dintre măsurile de protecție socială a participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl este asigurarea cu locuințe.

Astfel, în conformitate cu prevederile Legii nr. 323/2023 privind transmiterea cu titlu gratuit a locuințelor din blocul locativ situat în municipiul Chișinău, str. Alba Iulia nr. 91/3, destinat participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Centrala Atomoelectrică Cernobîl și ale Hotărârii Guvernului nr. 283/2024, precum și în contextul marcării Zilei comemorării victimelor catastrofei de la C.A.E. Cernobîl și ale altor avarii nucleare, persoanele eligibile urmează să beneficieze, cu titlu gratuit, de o locuință în blocul locativ situat în municipiul Chișinău, str. Alba Iulia 91/3.

Această inițiativă reflectă recunoștința și angajamentul autorităților pentru sacrificiul și devotamentul manifestat de către această categorie de cetățeni, oferindu-le condiții de trai decente și sprijin concret pentru îmbunătățirea calității vieții.

Având în vedere cele expuse mai sus, Guvernul nu susține proiectul de lege înaintat, dar reiterează că participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl beneficiază anual de un ajutor material în valoare de 1 000 de lei, acordat cu ocazia zilei de 26 aprilie, precum și de alte măsuri de protecție socială.